

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/71/2004

POLACY O PODZIALE SLD I POWSTANIU NOWEGO UGRUPOWANIA LEWICOWEGO

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, KWIECIEŃ 2004

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Jednym z najważniejszych wydarzeń ostatnich tygodni, które skutkowało zapowiedzią dymisji premiera, był rozłam w SLD i opuszczenie szeregów tego ugrupowania przez część jego polityków na czele z Markiem Borowskim. Grupa ta bardzo negatywnie oceniając działania i styl kierowania SLD proklamowała powołanie nowej partii o nazwie Socjaldemokracja Polska. Interesowało nas, jak Polacy oceniają to wydarzenie, czy, ich zdaniem, powstanie SdPI przyniesie pozytywne skutki czy też raczej pogłębi kryzys polityczny, w jakim znalazła się lewica w Polsce¹.

Jedna trzecia badanych (33%) pozytywnie przyjęła decyzję polityków skupionych wokół Marka Borowskiego o opuszczeniu szeregów SLD i założeniu nowego ugrupowania lewicowego, a o połowę mniejsza grupa (15%) oceniła ją negatywnie. Jednak największa liczba ankietowanych (37%) deklaruje, że sprawa rozłamu w SLD jest im obojętna.

Tabela 1

Czy, niezależnie od swoich sympatii partyjnych, popiera Pan(i) decyzję „grupy Borowskiego” o opuszczeniu SLD i założeniu nowego ugrupowania lewicowego czy też jest Pan(i) przeciwny(a) temu posunięciu?		
Zdecydowanie popieram	12%	33%
Raczej popieram	21%	
Jest mi to obojętne	37%	37%
Raczej jestem przeciwny	9%	15%
Zdecydowanie jestem przeciwny	6%	
Trudno powiedzieć	14%	14%

Najbardziej przychylnie decyzję tzw. grupy Borowskiego przyjęły osoby bardziej interesujące się polityką - z wyższym wykształceniem, dobrze sytuowane, mieszkające w dużych miastach. Wśród grup społeczno-zawodowych pozytywnie przyjęła ją co najmniej połowa pracowników umysłowych niższego szczebla, przedstawicieli kadry kierowniczej

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (167) przeprowadzono w dniach 2-5 kwietnia 2004 roku na liczącej 993 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

i inteligencji oraz przedsiębiorców pracujących na własny rachunek. Najbardziej podzielone opinie w tej sprawie mają natomiast robotnicy wykwalifikowani.

Widoczne jest również zróżnicowanie ocen w zależności od deklarowanych poglądów politycznych. Wybór polityczny Marka Borowskiego i jego kolegów popiera niemal połowa badanych identyfikujących się z lewicą, więcej zaś niż co piąty z tej grupy ocenia tę decyzję negatywnie. Mniej przychylnie, ale zarazem z większą obojętnością odnoszą się do tego posunięcia respondenci o poglądach prawicowych.

Tabela 2

Deklarowane poglądy polityczne	Czy, niezależnie od swoich sympatii partyjnych, popiera Pan(i) decyzję „grupy Borowskiego” o opuszczeniu SLD i założeniu nowego ugrupowania lewicowego czy też jest Pan(i) przeciwny(a) temu posunięciu?			
	Popieram	Jest mi to obojętne	Jestem przeciwny	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Lewicowe	48	26	21	5
Centrowe	40	37	14	8
Prawicowe	39	34	21	6
Trudno powiedzieć	13	46	8	33

W elektoratach poszczególnych ugrupowań politycznych oczywistymi entuzjastami decyzji Marka Borowskiego o założeniu nowej partii lewicowej są jej potencjalni wyborcy. Z życzliwością przyjmują tę decyzję także zadeklarowani wyborcy PO oraz PiS - ponad połowa z nich popiera to posunięcie. Częściej pozytywnie niż negatywnie zapatrują się na tę decyzję sympatycy PSL, choć jednocześnie odsetek niepopierających jej jest w tym elektoracie stosunkowo duży. Wśród zwolenników LPR wyraźnie dominuje obojętność wobec zmian politycznych na lewicy, natomiast wyborcy Samoobrony mają w tej sprawie najbardziej podzielone opinie. Najwięcej przeciwników rozłamu w SLD można spotkać, co zrozumiałe, wśród obecnych sympatyków tego ugrupowania - niemal połowa potencjalnych wyborców Sojuszu (46%) jest przeciwna decyzji o tworzeniu nowej partii socjaldemokratycznej. Warto jednak zauważyć, że wcale niemało zwolenników tego ugrupowania popiera posunięcie Marka Borowskiego i grupy byłych polityków SLD.

Tabela 3

Potencjalne elektoraty	Czy, niezależnie od swoich sympatii partyjnych, popiera Pan(i) decyzję „grupy Borowskiego” o opuszczeniu SLD i założeniu nowego ugrupowania lewicowego czy też jest Pan(i) przeciwny(a) temu posunięciu?			
	Popieram	Jest mi to obojętne	Jestem przeciwny	Trudno powiedzieć
	w procentach			
SdPI	88	3	10	0
PO	56	32	9	4
PiS	52	26	18	5
LPR	18	57	20	5
PSL	36	17	28	20
Samobrona	33	34	27	6
SLD	38	0	46	16
UP*	35	46	13	6
Niezdecydowani	19	47	16	19
Nie głosujący	26	42	12	20

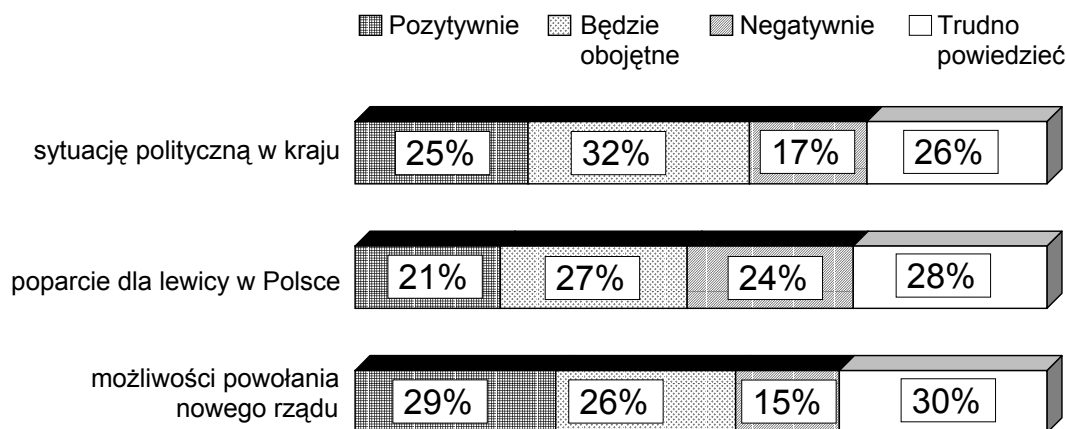
* Dane dotyczące UP należy traktować z dużą ostrożnością, ze względu na niewielką liczebność zwolenników tej partii w badanej próbie

Możliwe skutki rozłamów w SLD i odejścia grupy polityków z tej partii wzbudzają niejednoznaczne oceny Polaków, choć, ogólnie rzecz biorąc, częściej oceniane są pozytywnie niż negatywnie. Co czwarty respondent (25%) jest zdania, że opuszczenie szeregów SLD przez grupę Marka Borowskiego i powołanie nowego ugrupowania korzystnie wpłynie na sytuację polityczną w kraju, co szósty zaś (17%) wyraża odmienną opinię na ten temat. Największa grupa (32%) uważa, że fakt ten nie będzie miał istotnego wpływu na sytuację polityczną w Polsce.

Wyraźnie więcej ankietowanych (29%) spodziewa się, że powstanie nowego ugrupowania lewicowego pozytywnie wpłynie na możliwości powołania przyszłego rządu, podczas gdy mniejsza liczebnie grupa (15%) obawia się, że może to utrudnić tworzenie nowego gabinetu (26% uważa, że dla procesu tworzenia rządu jest to obojętne).

Nieco więcej Polaków przewiduje, że pojawienie się tak wyraźnych podziałów politycznych na lewicy negatywnie wpłynie na społeczne poparcie dla tej opcji politycznej (24%), niż traktuje wyjście z SLD tzw. grupy Borowskiego jako możliwość oczyszczenia i - poprzez budowę nowego ugrupowania nieobciążonego grzechami SLD - ponownego przyciągnięcia zwolenników do lewicy (21%). Ponad jedna czwarta badanych (27%) uważa, że nie będzie to miało wpływu na poparcie dla lewicy.

RYS. 1. MAREK BOROWSKI WRAZ Z GRUPĄ POLITYKÓW OPUŚCILI SLD I ZAŁOŻYLI NOWE UGRUPOWANIE O NAZWIE SOCJALDEMOKRACJA POLSKA. CZY, PANA(I) ZDANIEM, POWOŁANIE NOWEJ PARTII SOCJALDEMOKRATYCZNEJ WPŁYNIE POZYTYWNE CZY TEŻ NEGATYWNE NA:

Ogólnie rzecz biorąc, ankietowani o poglądach lewicowych bardziej optymistycznie niż pozostali oceniają skutki powołania nowego ugrupowania socjaldemokratycznego. Ponad dwie piąte respondentów identyfikujących się z lewicą (42%) sądzi, że powstanie SdPI pozytywnie wpłynie na sytuację polityczną w kraju, podczas gdy wśród osób o orientacji prawicowej odsetek podzielających tę opinię jest znacznie mniejszy (27%). Podobnie aż połowa Polaków utożsamiających się z lewicą (50%) uważa, że powołanie nowej partii lewicowej zwiększy pole manewru i ułatwi stworzenie nowego rządu, podczas gdy wśród osób o poglądach prawicowych tylko jedna trzecia (32%) zgadza się z tą opinią. Nawet w kwestii oceny skutków rozbicia lewicy dla społecznego poparcia dla tej opcji politycznej wśród osób o poglądach lewicowych wyraźnie więcej jest optymistów (39%) niż pesymistów (23%). Natomiast wśród badanych identyfikujących się z prawicą jedna trzecia (33%) określa skutki tego posunięcia jako negatywne, a wyraźnie mniejsza grupa (21%) uważa je za pozytywne.

Tabela 4

Deklarowane poglądy polityczne	Czy, Pana(i) zdaniem, powołanie nowej partii socjaldemokratycznej wpłynie pozytywnie czy też negatywnie na poparcie dla lewicy w Polsce?			
	Pozytywnie	Będzie obojętne	Negatywnie	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Lewicowe	39	21	23	16
Centrowe	21	30	29	20
Prawicowe	21	32	33	14
Trudno powiedzieć	8	23	12	58

★

★

★

Sondażowy debiut nowej partii lewicowej utworzonej przez byłych polityków SLD wypadł pomyślnie, choć nie olśniewająco. W kwietniu chęć głosowania na Socjaldemokrację Polską zadeklarowało 7% potencjalnych uczestników wyborów mających sprecyzowane sympatie partyjne - nieco więcej niż na SLD (6%)². Jednak poparcie dla obu partii łącznie (13%) okazało się wyższe niż poparcie, jakie uzyskało samo SLD miesiąc wcześniej (8%). Oznacza to, że pojawienie się nowego ugrupowania ponownie zachęciło część osób identyfikujących się z lewicą do udziału w życiu politycznym i poparcia któregoś z ugrupowań reprezentujących tę część sceny politycznej. O dobrym przyjęciu nowej partii przez lewicowy elektorat świadczy również pozytywny stosunek osób utożsamiających się z lewicą do faktu powołania Socjaldemokracji i wyraźnie bardziej pozytywna niż wśród sympatyków innych opcji ocena skutków jej pojawienia się na scenie politycznej. Trzeba przy tym zastrzec, że SdPl jest ciągle partią nową, stosunkowo mało znaną potencjalnym zwolennikom; szanse tego ugrupowania mogą rosnąć wraz ze wzrostem jego znajomości.

Opracował

Krzysztof PANKOWSKI

---

² Por. komunikat CBOS „Preferencje partyjne w kwietniu”, kwiecień 2004.

A N E K S

Tabela 1. Czy, niezależnie od swoich sympatii partyjnych, popiera Pan(i) decyzję "grupy Borowskiego" o opuszczeniu SLD i założeniu nowego ugrupowania lewicowego czy też jest Pan(i) przeciwny(a) temu posunięciu? (%)

	Popieram	Jest mi to obojętne	Jestem przeciwny(a)	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	33	37	15	14	990
Płeć					
Mężczyźni	39	35	18	7	472
Kobiety	28	39	13	20	518
Wiek					
18-24 lat	29	46	10	15	156
25-34	32	42	14	13	171
35-44	35	40	15	10	165
45-54	38	33	19	9	202
55-64	47	24	20	9	117
65 lat i więcej	23	35	15	28	179
Miejsce zamieszkania					
Wieś	27	42	14	17	362
Miasto do 20 tys.	25	42	16	17	127
20-100 tys.	38	35	16	11	198
101-500 tys.	42	30	19	9	191
501 tys.i więcej mieszk.	42	32	13	13	113
Wykształcenie					
Podstawowe	21	41	15	24	284
Zasadnicze zawodowe	31	40	16	13	250
Średnie	37	37	15	10	346
Wyższe	59	20	17	4	110
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	50	26	20	4	63
Prac.umysł.niż.szczebla	56	27	12	5	94
Pracownicy fiz.- umysł.	35	42	9	14	84
Robotnicy wykwalifikowani	25	40	24	10	78
Robotnicy niewykwalifik.	24	49	16	12	40
Rolnicy	37	36	10	17	53
Pracujący na własny rach.	51	37	8	4	38
Bierni zawodowo					
Renciści	32	38	16	14	115
Emeryci	29	32	17	21	210
Uczniowie i studenci	29	49	10	12	75
Bezrobotni	20	45	18	18	115
Gospodynie domowe i inni	25	32	16	27	27
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	46	32	19	3	151
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	38	37	13	12	78
sekt. pryw. poza rolnict.	39	37	12	12	175
prywatnym gośp. rolnym	37	31	14	18	59
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	30	39	19	13	94
300-399	21	47	19	13	71
400-599	32	41	13	14	156
600-800	40	35	12	13	171
Powyżej 800 zł	43	27	24	6	195
Ocena własnych war. mater.					
Złe	28	38	16	18	295
Średnie	31	37	16	16	446
Dobre	44	35	13	8	249
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	21	39	10	29	63
Raz w tygodniu	32	40	15	13	500
1-2 razy w miesiącu	41	27	16	17	138
Kilka razy w roku	33	38	16	12	186
W ogóle nie uczestniczy	38	34	17	10	103
Poglądy polityczne					
Lewica	48	26	21	5	163
Centrum	40	37	14	8	297
Prawica	39	34	21	6	252
Trudno powiedzieć	13	46	8	33	278

Tabela 2. Marek Borowski wraz z grupą polityków opuścili SLD i założyli nowe ugrupowanie o nazwie Socjaldemokracja Polska. Czy, Pana(i) zdaniem, powołanie nowej partii socjaldemokratycznej wpłynie pozytywnie czy też negatywnie na **sytuację polityczną w kraju?**

	(%)				
	Pozytywnie	Będzie obojętne	Negatywnie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	25	32	17	26	992
Płeć					
Mężczyźni	29	34	20	17	472
Kobiety	21	31	15	34	520
Wiek					
18-24 lat	20	38	13	29	156
25-34	22	36	17	25	172
35-44	28	41	17	15	165
45-54	29	30	21	20	202
55-64	32	27	18	23	117
65 lat i więcej	19	22	16	43	179
Miejsce zamieszkania					
Wieś	20	32	17	32	362
Miasto do 20 tys.	20	35	20	25	129
20-100 tys.	29	33	17	21	198
101-500 tys.	28	28	20	24	191
501 tys. i więcej mieszk.	34	36	10	20	113
Wykształcenie					
Podstawowe	17	27	18	38	284
Zasadnicze zawodowe	23	32	21	24	252
Średnie	27	37	14	22	346
Wyższe	42	31	17	11	110
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	42	29	13	16	63
Prac. umysł. niż. szczebla	38	33	12	17	94
Pracownicy fiz.- umysł.	22	39	19	21	84
Robotnicy wykwalifikowani	13	38	33	17	78
Robotnicy niewykwalifik.	20	38	20	22	40
Rolnicy	27	31	13	28	53
Pracujący na własny rach.	38	43	3	17	38
Bierni zawodowo					
Renciści	20	29	17	34	115
Emeryci	23	23	19	34	210
Uczniowie i studenci	26	39	12	23	75
Bezrobotni	18	38	13	30	116
Gospodynie domowe i inni	25	14	32	29	27
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	30	39	19	13	151
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	31	33	19	17	78
sekt. pryw. poza rolnict.	26	35	16	22	175
prywatnym gośp. rolnym	22	33	16	29	59
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	20	33	14	32	94
300-399	16	42	27	15	71
400-599	24	33	18	26	156
600-800	33	30	15	23	173
Powyżej 800 zł	31	34	19	16	195
Ocena własnych war. mater.					
Złe	23	30	19	28	296
Średnie	23	31	18	28	446
Dobre	31	37	14	18	249
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	23	29	13	36	63
Raz w tygodniu	25	33	18	24	500
1-2 razy w miesiącu	24	34	14	29	138
Kilka razy w roku	26	32	20	23	188
W ogóle nie uczestniczy	27	28	16	29	103
Poglądy polityczne					
Lewica	42	27	16	15	163
Centrum	26	39	18	17	299
Prawica	27	39	20	14	252
Trudno powiedzieć	11	22	14	52	278

Tabela 3. Marek Borowski wraz z grupą polityków opuścili SLD i założyli nowe ugrupowanie o nazwie Socjaldemokracja Polska. Czy, Pana(i) zdaniem, powołanie nowej partii socjaldemokratycznej wpłynie pozytywnie czy też negatywnie na **poparcie dla lewicy w Polsce?**

	(%)				
	Pozytywnie	Będzie obojętne	Negatywnie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	21	27	24	28	990
Płeć					
Mężczyźni	23	31	27	19	472
Kobiety	18	23	22	37	517
Wiek					
18-24 lat	16	30	22	32	156
25-34	21	26	24	29	172
35-44	22	35	24	19	165
45-54	24	31	25	19	202
55-64	22	20	31	26	117
65 lat i więcej	17	17	20	45	177
Miejsce zamieszkania					
Wieś	18	27	21	33	361
Miasto do 20 tys.	14	24	29	34	129
20-100 tys.	22	31	25	22	198
101-500 tys.	21	24	28	27	190
501 tys. i więcej mieszk.	33	27	20	20	113
Wykształcenie					
Podstawowe	13	23	23	41	282
Zasadnicze zawodowe	18	30	25	27	252
Średnie	24	29	24	23	346
Wyższe	35	26	25	14	110
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	32	27	28	14	63
Prac. umysł. niż. szczebla	29	28	24	19	94
Pracownicy fiz.- umysł.	17	31	31	21	84
Robotnicy wykwalifikowani	15	30	33	23	78
Robotnicy niewykwalifik.	24	19	27	30	40
Rolnicy	27	31	12	30	53
Pracujący na własny rach.	34	42	6	19	38
Bierni zawodowo					
Renciści	15	28	21	37	115
Emeryci	21	18	23	38	208
Uczniowie i studenci	19	33	24	25	75
Bezrobotni	12	34	22	32	116
Gospodynie domowe i inni	14	6	44	35	27
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	24	35	27	15	151
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	20	28	34	18	78
sekt. pryw. poza rolnict.	26	27	23	24	175
prywatnym gośp. rolnym	25	29	13	33	59
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	18	28	27	27	94
300-399	17	35	28	20	71
400-599	15	26	28	31	156
600-800	25	25	22	28	173
Powyżej 800 zł	28	28	27	18	195
Ocena własnych war. mater.					
Złe	18	28	25	30	296
Średnie	18	25	23	33	443
Dobre	28	30	24	18	249
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	19	18	23	41	63
Raz w tygodniu	20	28	25	27	498
1-2 razy w miesiącu	26	23	23	28	138
Kilka razy w roku	21	31	23	25	187
W ogóle nie uczestniczy	17	28	22	33	103
Poglądy polityczne					
Lewica	39	21	23	16	163
Centrum	21	30	29	20	299
Prawica	21	32	33	14	252
Trudno powiedzieć	8	23	12	58	276